

श्रमयुक्तयाऽपिकांत्यानेत्राणां हर्षमुन्नयन् उच्चैः प्रापयन् खुररजोभिः क्षुरिताव्याप्ताः स्रजोयस्य सुहृदामस्माकमाशिषः मनोरथस्य दित्सया दातुमिच्छया देवक्या जठरे भवतीति तथा स एवोदुराजश्चंद्रः निर्वृतिहेतुत्वेन स एष एतीति ॥ २३ ॥ अतिसंभ्रमेण काश्चित्समीपमायांतं कथयन्ति ईषन्मदेन विघूर्णिते विह्वलिते लोचने यस्य सः बदरपांडुवदनः ईषत्पक्वबदरवत्पांडुरंवदनं यस्य सः अत्र हेतुः कनककुंडलयोर्लक्ष्म्या कांत्या मृदू कोमलौ गंडौ यस्मिंस्तद्वदनं मंडयन्निति कोमलगंडस्थलं वा शोभयन्निति ॥ २४ ॥ यदुपतिरिति देवकी जठरभूरिति च प्रागयं वसुदेवस्य क्वचिज्जातस्तवात्मज इत्यादिगर्गवाक्यप्रसिद्धोक्तम् यद्वा सखउदेयिवानूसात्वतांकुल इति वत्ज्ञात्वा काश्चिद्वदन्तीति गजेन्द्रलीलः गजेन्द्रगतिरिति वा चंद्र इव प्रसन्नव

उत्सवं श्रमरुचाऽपि दृशीनामुन्नयन् खुररजश्चक्षुरितस्त्रक् ॥ दित्सयैति सुहृदाशिष एष देवकी जठरभूरुदुराजः ॥ २३ ॥ मदविघूर्णितलोचन ईषन्मानदः स्वसुहृदां वनमाली ॥ बदरपांडुवदनो मृदुगंडं मंडयन् कनककुंडल लक्ष्म्याः ॥ २४ ॥ यदुपतिर्द्विरदराजविहारो यामिनीपतिरिवैष दिनांते ॥ मुदितवक्त्र उपयाति दुरंतं मोचयन् ब्रजगवां दिनतापम् ॥ २५ ॥ श्रीशुक उवाच एवं ब्रजस्त्रियो राजन कृष्णलीलानुगायतीः ॥ रे मिरेऽहस्सु तच्चित्तास्तन्मनस्कामहोदयाः ॥ २६ ॥ इति श्रीभागवते महापुराणे दशमस्कंधे वृंदावनक्रीडागोपिकागीतं नाम पंचत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३५ ॥ ॥ ७३ ॥ श्रीशुक उवाच अथ तर्ह्यगतो गोष्ठमरिष्टो वृषभासुरः ॥ महीं महाककुत्कायः कंपयन् खुरविक्षताम् ॥ १ ॥

क्रः ब्रजगवामस्माकमनंतं दिनतापं च शमयन् उपयाति एष समीपमायातीति ॥ २५ ॥ एवं विरहदुःखेनापि नु अहो कृष्णलीला एव गायन्त्यः तस्मिन् चित्तं चेतना जीवितं यासां तास्तस्मिन्नेव मनः संकल्परूपं यासां ताः अतो महानुदय उत्सवो यासां ता अहः स्वपिरे मिरे ॥ २६ ॥ इति श्रीभागवते महापुराणे दशमस्कंधे टीकायां पंचत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३५ ॥ षट्त्रिंशेतु हतेरिष्टे नारदोक्त्या बलाच्युतौ वसुदेवसुतौ ज्ञात्वा कंसोऽक्रूरं समादिशत् १ गोपीरासांतरायांतं शंखचूडं निहत्य सः अहन् गोपीमहानंदासहं दुष्टमरिष्टकम् २ एवं देवगंधर्वादिगीतवाद्यकुसुमवर्षादिभिः कृष्णं प्राप्तं दृष्ट्वा ब्रजस्य परमोत्सवे वर्तमाने तद्विरुद्धार्थांतराधिकारार्थमथ शब्दः तर्हितदा वृषभाकृतिरसुरस्तं वर्णयति सार्द्धं त्रयेण महांतौ ककुत्कायौ यस्य खुरैर्विदारितां महीं कंपयन् ॥ १ ॥